

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/242/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114217055
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114217055.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, Bratislava, p r o t i žalovanej: O. Č., A.. XX.X.XXXX, W. Q. Š., S. XX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO:42362962, zastúpený: JUDr. Patrik Podhorský, advokát so sídlom Bratislava, Zámocká 36 o zaplatenie 2.036,94 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie 100 Eur.

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 139,94 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne od 26.1.2012 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 20 Eur počnúc mesiacom decembrom 2014 pod následkom straty výhody splátok.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci a vedľajší účastník n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou zo dňa 16.6.2014 sa domáhal zaplatenia sumy 2.036,34 Eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 26.3.2013 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 26.11.2009, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 1.128,59 Eur, ktorý mala uhradiť v 30 mesačných splátkach po 68,98 Eur. Žalobca dňa 12.5.2011 poskytol žalovanej revolving vo výške 1.241,64 Eur, ktorý žalovaná mala zaplatiť 18 mesačnými splátkami po 68,98 Eur. Celkovo do podania žaloby bola uhradená len suma 1.274,70 Eur.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila s poukazom na svoju zlú sociálnu situáciu, nakoľko jej jediným príjmom je vdovský dôchodok, ktorý poberá vo výške 175 Eur mesačne. Poukázala aj na to, že bola spoludlžníčkou podľa predmetnej úverovej zmluvy spolu so svojim teraz už nebohým manželom Jánom Čonkom, ktorý peniaze z úveru minul pre svoju vlastnú potrebu. V prípade zaviazania k úhrade dlhu žiadala o povolenie mesačných splátok po 20 Eur.

Do konania vstúpil ako vedľajší účastník na strane žalovanej vstúpilo občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, pričom žalovaná na pojednávaní vyslovila súhlas s jeho vstupom do konania. Vedľajší účastník vyslovil názor, že nedošlo k platnému uzavretiu úverovej zmluvy vzhľadom na to, že žiadosť žalovanej o uzavretie zmluvy podľa jeho názoru nie je návrhom na uzavretie zmluvy. Za tento návrh považoval až schválenie žiadosti žalovanej zo strany žalobcu, čo znamená, že absentuje písomná akceptácia tohto návrhu zo strany žalovanej. Poskytnuté plnenie z neplatnej úverovej zmluvy

je potrebné posúdiť podľa zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia a pri tomto nároku platí dvojročná premlčacia lehota, ktorá začala plynúť od novembra 2009 a teda nárok je premlčaný. Uviedol tiež, že výška ročnej úrokovej sadzby, ktorá prevyšuje 30% sa prieči dobrým mravom a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatná. Navyše zmluva neobsahuje ani obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ktoré však nekonkretizoval) a preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej vychádzal z toho, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1.128,59 Eur, pričom žalovaná zaplatila žalobcovi 1.274,70 Eur a preto žaloba je nedôvodná.

Súd vykonal dokazovanie zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300025611, oznámením veriteľa o schválení úveru zo dňa 26.11.2009, kartou klienta, oznámením o zosplatnení zo dňa 2.1.2012, písomným vyjadrením vedľajšieho účastníka, výsluchom žalovanej a zistil tento skutkový stav:

Dňa 26.11.2009 účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300025611. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísala najprv žalovaná ako dlžníčka spolu so svojim manželom Jánom Čonkom, ako spoludlžníkom dňa 17.11.2009 s vyplnením údajov v bode 5. Uvádza sa v ňom, že žiadajú o poskytnutie úveru vo výške 1.128,59 Eur s mesačnou splátkou 68,98 Eur s počtom splátok 30. V zmluve je uvedené RPMN za úver vo výške 68,86%, v tej istej hodnote aj ročná úroková sadzba, priemerné RPMN vo výške 48,96 %. V tejto kolónke sa uvádza aj požadovaná čiastka revolvingu 558,72 Eur, RPMN pri revolvingu 58,72%, ročná úroková sadzba revolvingu 67,55%. Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom revolvingovom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5, ale s výnimkou RPMN, ktorá pri úvere je vo výške 63,64% a pri revolvingu vo výške 55,40%. Žalobca ako veriteľ túto zmluvu podpísal 26.11.2009.

Listom zo dňa 26.11.2009 žalobca oznámil žalovaným schválenie úveru, v ktorom rozpísal údaje o danom úvere vrátane revolvingu v súlade s tým ako je to uvedené v kolónke 6 zmluvy. Zo spisu nie je zrejmé, či túto listinu žalobca žalovanej a jej manželovi doručil, nepochybne však podpis dlžníkov sa na tejto listine nenachádza.

Posledná splátka úveru bola uhradená dňa 20.6.2011 ako to vyplýva z karty klienta. Z nej je preukázané aj to, že žalobca celkovo vyplatil dlžníkom vrátane revolvingu sumu 1.514,64 Eur a uhradená mu bola suma 1274,70 Eur.

Po podaní žaloby žalovaná uhradila žalobcovi dňa 29.7.2014 sumu 100 Eur, preto žalobca v tejto časti zobral žalobu späť ešte pred začatím konania vo veci samej.

Žalobca listom zo dňa 2.1.2012 oznámil žalovanej zosplatnenie úveru v dôsledku omeškania s úhradou splátok č. 22, 23 a 24 v lehote 15 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.8.2008 do 31.11.2009).

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g/ je konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, pod i/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov.

Podľa § 4 ods. 3 pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. i/, kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. g/ citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

V zmluve však chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod písm. i/ citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia je totiž dôležitá pre spotrebiteľa o tom, či príslušný úver je pre neho výhodný alebo nie (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/12 zo dňa 6.8.2013).

V zmluve však chýba aj dohoda o RPMN, v tejto súvislosti možno poukázať na § 40 ods. 1, § 44 ods. 1 a § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak nebol právny úkon urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 44 ods. 1 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

V danom prípade z dokazovania vyplýva, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovanej (pri úvere 68,86% a pri revolvingu 58,72%) a iná v akceptácii žalobcu (pri úvere 63,64% a pri revolvingu 55,40%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalobcu v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalovaný musel písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dôsledkom čoho je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

Uvedené chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobujú následok vyplývajúci z § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. spočívajúci v tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaná má žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 1.514,64 Eur, pričom celkove bola uhradená suma ku dňu pojednávania 1.374,70 Eur (podľa karty klienta 1.274,70 + 100 Eur uhradených 29.7.2014). Dlh žalovanej voči žalobcovi tak predstavuje rozdiel spomínaných súm t.j. 139,94 Eur, k zaplateniu ktorého súd žalovanú zaviazal a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Pre úplnosť súd dodáva, že považoval za neplatnú úverovú zmluvu v časti dohody o úrokoch s poukazom na § 41 a § 39 OZ v návaznosti na § 3 ods. 1 OZ. Dohodnutý úrok totiž predstavoval pri úvere 68,79% ročne a pri revolvingu 64,92% ročne. Súd z internetovej stránky NBS zistil, že pri spotrebiteľských úveroch v januári 2009 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadzba 15,81%

p.a. Nepochybne ide o úžernický úrok, ktorý je potrebné považovať za neplatný. Súdy už vo viacerých rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve práve s ohľadom na korektív zakotvený v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Najvyšší súd SR v rozsudku 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012 uviedol: „neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernické úroky. V spomínanom prípade išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5 násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove 3Co 151/2013 zo dňa 25.9.2013, ktorý konštatoval, že vzhľadom na vyššiu mieru rizika pri poskytovaní úveru nebankovými subjektmi sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100% proti priemeru bánk. K podobnému záveru dospel Krajský súd v Prešove aj v rozsudku 16Co 71/2011 zo dňa 8.12.2011, ktorý zdôraznil, že je neakceptovateľné porovnávať ceny úverov so subjektmi, ktoré ich dojednávajú v spoločensky nežiaducim rozsahu. Preto aj v danom prípade súd dospel k záveru o neplatnosti dohody o úrokoch s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v náväznosti na § 3 ods. 1.

Súd sa teda nestotožnil s argumentáciou vedľajšieho účastníka o tom, že nevznikla platná dohoda o spotrebiteľskom úvere pretože, aj keď návrh žalovanej na uzavretie zmluvy by nemal obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, akceptácia tohto návrhu zo strany žalobcu nespôsobuje neplatnosť zmluvy, tak ako je to výslovne uvedené v § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z., keďže spotrebiteľ čerpal spotrebiteľský úver. Nedôvodná je preto aj námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom, keďže uplatnený nárok nebolo možné posúdiť ako nárok titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Vedľajší účastník nesprávne argumentoval aj tým spôsobom, že žalovaná uhradila žalobcovi viac ako bol poskytnutý úver, pretože údaj o tom, že žalobca poskytol úver vo výške 1.128,59 Eur je nesprávny, nakoľko žalovaným bol poskytnutý aj revolving a úhrne išlo o výplatu sumy 1514,64 Eur ako to vyplýva z karty klienta. Okrem úveru bol totiž vyplatený aj revolving vo výške 497,78 Eur.

Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca a vedľajší účastník, žalobca však bol v prevažnej časti uplatneného nároku neúspešný a preto mu nárok na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. neprináleží. Trovy konania, ktoré si uplatnil vedľajší účastník však súd nepovažoval za účelne vynaložené, pretože ako súd konštatoval, neosvojil si argumentáciu vedľajšieho účastníka. Súd zdôrazňuje, že je potrebné rozlišovať medzi právom na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania. Nepochybne každý účastník a teda aj vedľajší účastník má právo na právnu pomoc, ale nie vždy v prípade úspechu má nárok na náhradu trov konania, pri ktorom sa musí skúmať ich účelnosť. Súd mal za to, že v danom prípade by bolo v rozpore s ideou spravodlivosti, aby za tých okolností, keď súd si neosvojil argumentáciu vedľajšieho účastníka mu priznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.